

A woman wearing a dark blue coat and a black headscarf stands on a rocky ledge. She is looking upwards and to the right. The background is a large, rugged mountain with a flat top under a hazy sky.

Elena Näsänen | Yö ja päivä | Night and Day

25.3.2023–3.3.2024 | Serlachius-museo Gösta

Elena Näsänen

Yö ja päivä | Night and Day

25.3.2023–3.3.2024 | Serlachius-museo Gösta

SERLACHIUS
museot

MÄNTTÄ, FINLAND | SERLACHIUS.FI

 @serlachiusmuseums @serlachius @serlachius @serlachiusmuseot

Serlachius-museoille on myönnetty ISO 14001 -sertifikaatti ja Sustainable Travel Finland -merkki. Esite on painettu PEFC-sertifioidulle paperille.

Serlachius Museums have been awarded ISO 14001 certification and Sustainable Travel Finland label. PEFC certified paper.

Elena Näsänen (s. 1968) videoinstallaatiossa *Yö ja päivä* lomittuu yhteen kaksi kohtausta eri puolilta ilmastonmuutoksen kanssa kamppailevaa Eurooppaa. Toinen kohtauksista sijoittuu Pohjois-Euroopassa sijaitsevaan saareen, toinen puolestaan autoituneelle vuoristoseudulle Etelä-Eurooppaan. Ilmastokriisin seuraukset ilmenevät eri tavoin Suomessa, kuin esimerkiksi Välimeren alueella.

Yö ja päivä tarkoittaa myös ilmastonmuutoksen poliittisiin seurauksiin: muuttoliikkeeseen, globaaliin eriarvoistumiseen ja siitä seuraavaan syyllisyyteen. Tulvista ja kuivuudesta kärsivät usein eniten ne, jotka ovat tuottaneet vähiten päästöjä ilmastonmuutoksen vauhdittamiseksi. Toiset seuraavat henkilökohtaista hiilijalanjälkeään hyvinkin tarkasti, kun taas toiset kiistävät koko ilmiön systemaattisesti. Yksilön valinnoilla on merkitystä, vaikka ne eivät lyhyellä aikajänteellä valtioiden linjauksia muuttaisikaan.

Videoinstallaation *Yö ja päivä* kohtauksissa nähdään toisiaan muistuttavat päähenkilöt. Molempia rooleja näyttää sama näyttelijä, Ella Mettänen. Ovatko hahmot toistensa kaksoisolentoja, vai onko toinen henkilöistä toisen mielikuvituksen tuotetta? *Yö ja päivä* tuntuu viestittävän, että ihmiset ovat toistensa kaltaisia kaikkialla. Polarisaation sijaan tarvittaisiin rakentavaa dialogia ja yhteistyötä ilmastonmuutoksen vaikutusten hillitsemiseksi. Vakavaraistemmat valtiot eivät voi ympäröidä itseään muurein. Äärimmäisten sääolosuhteiden

aikana toivoisi solidaarisuutta riittävän myös eri puolella maailmaa asuville.

Elena Näsänen on videotaiteilija, joka yhdistää teoksissaan elementtejä perinteisestä elokuvakerronnasta ja videoinstallaatiosta. Äänimaailma on erityisen tärkeä hänen teoksissaan. Näsänen taiteelliselle ilmaisulle on tunnusomaista runollisuus. Myös *Yö ja päivä* onnistuu välittämään aiheensa katsojalle lyhyisin nyanssein, vaikka käsittelee melko raskaita, poliittisestikin värittyneitä aiheita.

Elena Näsänen valmistui taiteen maisteriksi Kuvataideakatemian tila-aikataiteen laitokselta vuonna 1998. Hänen teoksiaan on nähty festivaaleilla ja näyttelyissä niin Suomessa kuin ulkomailla. Vuonna 2021 Näsäselle myönnettiin valtion viisivuotinen taiteilijaprofessoriapuraha. Vuonna 2022 valmistui Näsänen lyhytelokuva *Myrsky*, jota on ehditty esittää muun muassa Tampere Film Festivalilla sekä DISFF 45 -lyhytelokuvafestivaalilla Kreikassa. Installaatio *Yö ja päivä* on osin samoista kohtauksista leikattu itsenäinen teos. *Myrsky* on nähtävissä YLE Areenassa 31.12.2023 asti.

Tomi Moisio, FT
Amanuenssi
Serlachius-museot

iltahämärä ja aamunkoi

missä yksi maailma voi loppua ja toinen alkaa.

mitä jos kuunteleminen voisi lähentää meitä. kuuntele tarkkaan. kuuletko lähestyvän sään. narinan ja napsahdukset, parahdukset ja voiheen kun maa jalkojemme alla nurisee. kun peruselementit muuttavat muotoaan.

mukaudu, sillä maailma muuttuu, on muuttunut, tavoilla jotka toiset tuntevat ihollaan paremmin kuin toiset. varaudu.

sään näkymättömät voimat tekevät itsensä tiettäviksi. kuuntele taas. tarkkaavaisesti. tunnetko sään kehossasi. luissasi. tuulen suudelman ihollasi merkinä ilmanalan muutoksesta. kuuletko miten se kuljettaa suuria määriä vettä toisille ja tomua toisille. siirtää saaria maahiukkanen kerrallaan.

pysy liikkeessä, toista. jos maailma sallii sen.

päivät ovat hämmentäviä mutta yöllä minä tunnen. lävitseni käy värinä. levottomat mantereet törmäävät. korvissani soi. muistoja jostakin mitä ruumiini ei ole elänyt mutta tietää. vetinen olotila. jotain missä en ole sisällä mutta jossa värähtelen. kuuntelen ihoni rajan tuolla puolen. kuulen jäävuorten itkun aavemaisia kaikuja. jäätiköiden jyrinää kun

vastamuodostuneet saaret lähtevät merelle kertomaan meille että maailma pyörii nopeammin.

sitä ei näe vielä... vai näkeekö.

illan hämärtyessä ajattelen häntä. voisimme olla samanlaiset, mutta emme ole. elämme samaa katastrofia eri mittakaavoissa. hänen hahmonsä on vesi, minun maa. aavemaisia hahmoja kumpainenkin. tiedämme, että ne ovat erottamattomat. tarinamme läpäisevät toisensa yhä useammin. missä maailmamme kohtaavat, näemme miten toisen teot leviävät toiseen. meriusvan maku sekoittuu suolaisiin kyyneliini. aamunkoitteessa ajattelen häntä. emme kannu yhtä suurta vastuuta tässä yhteisessä seurausvaikutusten maailmassa. muista tämä.

niin kuin valtameri muistaa.

se muistaa uudelleen saaria ja saarelaisia – menneitä, nykyisiä ja tulevia. se säilyttää ja odottaa niitä vedenalaisessa arkistossaan, pinnanalaisessa syvän ajan kappaleiden ja tiedon varastossa. kaikki on siellä. pitää vain kuunnella.

Yvonne Billimore
Taiteilija-kuraattori

Elena Näsänen's (b. 1968) video installation *Night and Day* weaves together scenes from two parts of Europe struggling with climate change. One is an island in Northern Europe, the other a desolate mountain region in Southern Europe. The impacts of the climate crisis manifest themselves differently in Finland than in regions such as the Mediterranean.

Night and Day also reflects on the political consequences of climate change, which include migration pressure, global inequality and accompanying feelings of guilt. Those hit hardest by floods and droughts are often the least guilty of generating the emissions that accelerate climate change. Certain individuals take great pains to monitor their personal carbon footprint, while others systematically deny the whole climate emergency. Individual choices do make a difference, even if they have little short-term impact on government policies.

The two protagonists in *Night and Day* bear an uncanny resemblance to one another. Both roles are played by the same actress, Ella Mettänen. Are they doppelgängers, or is one just the figment of the other's imagination? *Night and Day* seems to suggest that people are the same everywhere. What the world needs now is not polarization but constructive dialogue and cooperation to curb the adverse effects of climate change. The world's affluent nations cannot isolate themselves behind walls. During these times of extreme climate events,

what we need is greater solidarity between people living on opposite sides of the world.

Elena Näsänen is a video artist who combines elements of traditional film narrative in her video installations. Sound design plays a particularly important role in her art. Her style of expression is defined by its lyricism. While addressing a heavy, politically stormy topic, *Night and Day* conveys its message through lyrical nuance.

Elena Näsänen graduated with a master's degree in time and space arts from the Finnish Academy of Fine Arts in 1998. She has shown her work at festivals and exhibitions both in Finland and internationally. In 2021, she received a five-year artist professor grant from the Finnish government. *Night and Day* is an independent installation featuring scenes edited from her short film *Turbulent Waters*, which premiered in 2022 and has screened at venues including the Tampere Film Festival and the DISFF 45 short film festival in Greece. *Turbulent Waters* can be viewed on the YLE Areena streaming service (only in Finland) until December 31, 2023.

Tomi Moisio, PhD
Curator
Serlachius Museums

dusk and dawn

where might one world end and another begin.

what if listening could bring us closer. listen closely. can you hear the weather closing in. the creeks and cracks, moans, and groans of the land below our feet grumbling. of elements shapeshifting.

pace yourself, for this world is changing, has been changing, in ways felt closer to the skin by some more than others. brace yourself.

the invisible forces of weather are making themselves known. listen again. with attention. can you feel the weather in your body. in your bones. the wind kissing your skin, signalling a change in the air. can you hear it carrying vast bodies of water to some, and dust to others. moving islands one grain of land at a time.

keep moving, repeat. if this world allows it.

the days are distracting but I feel at night. a tremor surging through my body. restless continents colliding. a ringing in my ears. a memory of something this body has not lived but knows. a watery existence. one in which i am not contained but oscillating. listening beyond the periphery of my skin. i hear the haunting reverberations of icebergs wailing.

glacial thunders of newly formed islands heading out to sea to tell us the world is turning faster.

you can't see it yet ... or can you.

at dusk i think of her. we could be the same, but we are not. we live different scales of the same catastrophe. her protagonist is water, where mine is land. both ghostly figures. we know they are inseparable. more and more our stories permeate one another. where our worlds meet, we see that the actions of one spill over to the other. the taste of the sea spray mingles with my salty tears. at dawn i think of her. we are not equally responsible in this shared world of ripple effects. remember this.

the way the ocean remembers.

it re-memories islands and islanders—past, present and yet to come. it holds and awaits them in its underwater archive, a submerged depository of deep-time bodies and knowledge. it is all there. just listen.

Yvonne Billimore
Artist-Curator

Taiteilija | Artist
Rooleissa | Cast
Tuottaja | Producer
Kuvaaja | Cinematographer
Äänisuunnittelija | Sound Designer
Leikkaaja | Editor
Säveltäjä | Composer
Värimäärittelijä | Colorist
VFX-suunnittelija | VFX Artist
Valaisija | Light Designer

Apurahoitus | Supported by:
Koneen Säätiö
Taiteen edistämiskeskus
AVEK – Audiovisuaalisen kulttuurin
edistämiskeskus

Elena Näsänen
Ella Mettänen
Danai Anagnostou
Jussi Eerola
Anne Tolkkinen
Elena Näsänen
Pessi Levanto
Marko Terävä
Jari Hakala
Henry Wacklin

Tuotantotuki | Production Support by:
Suomen elokuvasaatiö
AVEK – Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus
Kenno Filmi Osk
Saastamoisen Säätiö
Yle – Uusi Kino
Serlachius-museot

KONEEN SÄÄTIÖ
KONE FOUNDATION

S A A S SAASTAMOISEN
T A M O SÄÄTIÖ
I S E N
S Ä Ä
T I Ö saastamoisenfondation.fi

Taiteen edistämiskeskus
Centret för konstfrämjande
Arts Production Centre Finland

SERLACHIUS
museot